

Şabat Kala (Şavuot) שבת כלה [anul 5784]



Şabatul dinaintea Sărbătorii de Şavuot – sărbătoarea dării Torei *Matan Tora* מתן תורה, se numeşte în scripturile evreieşti şi „Şabat Kala” (mireasă), aşa cum apropierea unei nunţi se menţionează prin unele evenimente deosebite care se țin în casa mirelui şi a miresei. Emoția înaintea dării Torei seamănă cu emoția dinaintea unei nunţi. Aceasta este doar una din explicațiile din midraş despre numărătoarea Omerului.

„Şapte săptămâni să-ți numeri; de când începe să se pună secera în holdă să începi să numeri şapte săptămâni. Şi să faci Sărbătoarea Săptămânilor pentru Domnul, Dumnezeul tău, din ofranda de bunăvoie pe care o vei da, precum te-a binecuvântat Domnul, Dumnezeul tău. Şi să te bucuri înaintea Domnului, Dumnezeului tău – tu, fiul tău, fiica ta, sclavul tău, slujnica ta, levitul care e în oraşele tale, prozelitul, orfanul şi văduva care sunt în mijlocul tău – în locul pe care Domnul, Dumnezeul tău, îl va alege ca să-l sălăşluiască numele acolo. Aminteşte-ţi că ai fost sclav în Egipt şi păstrează şi înfăptuieşte aceste legi” (Deuteronomul 16:9-12).

La numărătoarea Omerului ca şi la mişvoturile legate de o nuntă, noi accentuăm punctul de vedere social al sărbătorii, adică noi trebuie să împărtăşim bucuria noastră cu cei săraci şi fragili. Fără ei, bucuria nu este întreagă.

Noi ne vom referi aici la una dintre miresele sărace, Rut Moabita. Atenția şi grija faţă de sărac şi ajutorul care i se dă rezultă din legile şi regulile adunării spicelor de pe câmp. După aceste reguli, îi este interzis secerătorului să ridice spice care au căzut pe pământ în timpul secerişului, nici să se întoarcă să secere spici pe care le-a uitat pe marginea câmpului. El trebuie să lase toate aceste spice săracilor ca ei să le adune. Rut cunoştea aceste reguli şi ea a acţionat după ele. Ea mergea în urma secerătorilor şi aduna spicele. Însă din cartea Rut capitolul 2:1-17 reiese că era un obicei urât al unor tineri de a şicana pe aceste tinere. Nici măcar să bea apă din vasele secerătorilor nu le lăsau. Cu toate acestea, această mişva era împlinită mai mult sau mai puţin. Dar cu defecte. Legea rămâne lege, dar săracul rămâne sărac, iar oamenii rămân oameni, mai ales răufăcătorii dintre ei.

Când noi facem un act de caritate trebuie să-l facem cu bunăvoinţă şi apreciere. Chiar şi Rambam ne învaţă acest lucru în opera sa monumentală „Mişne Tora” spunând că oricine donează din caritate cu faţa încruntată la pământ, chiar dacă a dat o mie de talanţi de aur nu va fi acceptată ca o virtute doar dacă a dat-o cu bucurie.

Generozitatea necesită un efort şi nu numai când dai unui sărac. Generozitatea înseamnă să ne punem pentru un moment la o parte toate râvnele noastre şi să fim atenţi la nevoile semenului nostru. Aceasta ne spune şi Rambam – să dăm dovadă de afecţiune faţă de sărac. Acesta era şi păcatul secerătorilor din cartea „Rut” – ei nu arătau niciun fel de afecţiune săracilor.

Mai mult decât atât – Rambam ne atenţionează în legătură cu săracii sau oricine căruia îi dăm din banii noştri este un nevoiaş. Nimănu-i place să fie într-o asemenea poziţie de nevoiaş, sărman şi slab. De aceea trebuie să-l respectăm, să-i facem puţină plăcere şi să încercăm să-l înveselim.

Midraşul „Rut Raba” mai face un pas. Rut îi spune lui Naomi, soacra ei: „Numele bărbatului cu care am făcut

[treabă] astăzi e Boaz” (Rut 2:19). Despre aceasta spune midrașul: „Învățătură în numele lui Rabi Iehoșua. Mai mult decât stăpânul face pentru sărac, face săracul pentru stăpân. Nu scrie „care a făcut [treabă] cu mine”, ci „care am făcut [treabă] cu el”. Multă muncă am făcut cu el ca să-mi dea să mănânc chiar și o singură felie... Rabi Avun a spus: săracul acesta stă la poarta ta, iar Domnul stă la dreapta lui. Dacă îi dai, Cel care stă la dreapta lui te va binecuvânta și dacă nu, El se va debarasa de omul acela, după cum scrie în Psalmi 109:31: „Căci El va sta la dreapta celui sărac”, adică îl va susține” (Rut Raba 5:9).

Așadar, în acest Șabat noi ne pregătim sufletește să ne amintim de darea Torei poporului evreu pe Muntele Sinai, așa cum se pregătește o mireasă pentru nunta ei. Sărbătoarea de Șavuot nu este numai aceasta, ci este și o zi în care îi onorăm pe străinii care au hotărât necondiționat să trăiască între noi - fie convertiți, fie nu - să se bucure cu noi, dar să și sufere, să lupte alături de noi și chiar să-și sacrifice viața. Noi amintim toate acestea citind în această zi cartea Rut despre moabita care se alătură nesilită și de bunăvoie poporului evreu, devine evreică și este mama-bunică a singurei dinastii regale evreiești, cea a nepotului ei, mărețul rege David, care s-a născut și a murit în ziua aceasta de Șavuot.